

Jeromonach Sávva (Struve)

Tak ako je na lúke mnoho rôznych rastlín, kvetov, tráv, buriny ale aj byliniek, tak podobne to je aj v ľudskom rode. Aj tu sa nájdú ľudia podobní dobre rodiacemu stromu alebo bylinke, ako aj nerodiacemu stromu, či burine. Medzi ľuďmi, ktorí sa podobajú dobre rodiacemu stromu, patrila aj nebohý otec archimandrita Sávva (Struve) z Ladomirovej. Kto bol otec Sávva? Pravoslávny jeromonach pochádzajúci z rodiny významného ruského akademika, ekonóma, politika a filozofa Petra Bernhardoviča Struveho.

Otec archimandrita Sávva sa narodil 11. októbra 1900 v Peterburgu. Jeho rodičmi boli Peter Bernhardovič Struve a Nina Alexandrovna Struve, rodená Herdová. Strednú školu mohol dokončiť len v emigrácii – na ruskom gymnáziu Zemhора v Moravskej Třebovej, kde študoval spolu s bratom Arkadiom v posledné februárové dni roku 1922. Rýchlo sa pripravil a urobil skúšky z celého kurzu, avšak nebol si istý cieľom pokračovania štúdia. *„Už na gymnáziu mal na neho veľký vplyv poľný ruský chrám: „cerkov je tu veľmi pekná, úplne prostá, no má ikonostas – súkenný, staručký, má neveľa ikon. Veľmi pekne tu slúži báťuška Ktitorov, pravda, bez diakona.“ V októbri roku 1922 sa začal zúčastňovať prednášok na teologickej fakulte Heideberskej univerzity, ale bolo to krátko. Nezabával sa často, do divadla nechodil, vábila ho koncerty klasickej hudby. „V nedeľu sa chystáme ísť do kina na film o Palestíne. Ja už dávno nenavštevujem tieto inštitúcie, ale ísť teraz je zaujímavé (...) Väčšiu časť môjho života teraz tvorí písanie listov. Cez týždeň píšem len vo výnimočných prípadoch. No všetky sobotné a nedeľné večery venujem len písaniu listov. Udržiam spojenie s Ruskom: s pestúnkou, s tetou Lili, s Gerdami.“¹*

Konštantína počas štúdia v Heidelbergu Nemeckí učitelia zarmucovali svojou nevzdelanosťou vo všetkom, čo sa týkalo Pravoslávia a ruskej Cirkvi zvlášť: *„Na poslednej prednáške on (profesor katedry systematickej teológie Robert Jelke 1882-1952) hovoril o pravoslávnej Cirkvi. Za pol hodiny stihol povedať o Cirkvách: ruskej, maloázijskej i balkánskej. O ruskej povedal len o Krstení Svätej Rusi, o ustanovení patriarchátu a zriadení Svätej synody. (...) Ani slovo nepovedal o svätom patriarchovi, o obnovení patriarchátu, o miestnom sneme, ani o stave Cirkvi v čase revolúcie nepovedal ani slovo. Ak on o tom všetkom vie, tak je to pobúrenie najvyššieho stupňa, obchádzať mlčaním hlavné cirkevné udalosti. (...) Domievam sa, že on je v skutočnosti zle informovaný o ruskej Cirkvi. Preto považujem za svoju povinnosť ho čo najlepšie informovať. Teraz sedíme s bratom Arkadiom nad zostavením správy o obnovení patriarchátu.“²(Клементьев 2016, s.49)* Na začiatku sa chcel venovať „kultúrnej propagácii“, presnejšie a jednoduchšie oboznámiť Nemcov s Ruskou pravoslávnu Cirkvou.“ Neskôr v podmienkach vzniku ostrého emigračného hladu túžila založiť ruské cirkevné vydavateľstvo. Pripravujú zoznam možných publikácií pre uverejnenie. Vydaním práve týchto kníh (Gogol'a, Chomjakova,

¹ КЛЕМЕНТЬЕВ, А. К. Материалы к жизнеописанию Константина Петровича Струве (1900-1949), в монашестве архимандрита Саввы, благочинного Типографского иноческого братства при. Иова Почаевского в Ладомировой в Словакии (по письмам родным и друзьям). In *Вестник екатеринбургской духовной семинарии*, ISSN 2224-5391, 2016, č. 1/13 s.47.

² КЛЕМЕНТЬЕВ, А. К. Материалы к жизнеописанию Константина Петровича Струве (1900-1949), в монашестве архимандрита Саввы, благочинного Типографского иноческого братства при. Иова Почаевского в Ладомировой в Словакии (по письмам родным и друзьям). In *Вестник екатеринбургской духовной семинарии*, ISSN 2224-5391, 2016, č. 1/13 s.49.

Solovjeva a príručiek z dejín kresťanskej cirkvi) a nie učebníc, môžu rovnako pomôcť žiakovi, ako aj obyčajnému utečencovi.

Klementiev uvádza, že po príchode do Prahy sa Konštantín zapája do práce pravoslávnych spolkov mládeže, navštevuje teologické semináre a prednášky, počúva o. Sergeja Bulgakova i G. V. Florovského, poučuje ho aj pražský biskup Sergej (Korolev), pomáha mu učiť sa bohoslužbeniu.³ „Ešte v roku 1924 si Konštantín začína písať s o. Vitalijom Maximenkom a snaží sa pritiahnúť pozornosť emigrácie k osvetovej práci tlačiarenského Bratstva medzi navracajúcimi sa k Pravoslávniu uniatského dedinského obyvateľstva Slovenska. Obracia sa zvlášť k dávnemu spolupracovníkovi svojho otca A. V. Kartaševovi, poslednému oberprokurorovi Synody a ministrovi náboženského vyznania už Dočasnej vlády: „či viete o tom, že tu na území Československa sa nachádza ruské cirkevné vydavateľstvo?

Z priloženého modlitebníka – prvého plodu tejto tlačiarne - uvidíte aké sú jej úlohy a koho reprezentuje. Dodaj k tomu môžem neveľa. Archimandrita Vitalij patrí pod správu vladyku Savvatija, arcibiskupa Pražského, býva na Slovensku v zapadákovke 60 km od železnice. Je tam okolo neho akoby jeho bratstvo, asi 6 pravoslávnych cirkevných spolupracovníkov. Okrem tlačiarne zorganizoval 4 cirkevno-farské školy súkromného charakteru podľa miestnych zákonov, ruské školy nie sú oficiálne dovolené. Nedávno sme od archimandritu Vitalija dostali radostnú správu: výsledkom jeho osvetovej práce sa vrátilo 7 ruských uniátov s kňazom na čele do lona Pravoslávnej Cirkvi.“⁴.

Nesystematické štúdium v Prahe a želanie dostať bohosloveckú prípravu mladého Konštantína priviedli do parížskeho Sväto-Sergejevského inštitútu, kde sa zapísal medzi prvými študentmi. Do Paríža prišiel spolu s rodičmi a jeho otec od júna 1925 rediguje noviny «Vozroždenije». Od toho momentu Konštantín pracuje v redakcii, píše články na cirkevno - spoločenské témy a recenzie na nové knihy. Je veľmi húževnatý, pracovitý, plný elánu.

Úplný kurz v Sergejevskom Inštitúte s právom na diplom prvého stupňa Konštantín ukončil 26. júna 1929. Obdobie ukončenia štúdia sa zhoduje s časom pozvania od jeromonacha Joanna (Šachovského), ktorý v meste Bela Cerkev v Kráľovstve Srbov, Chorvátov a Slovienov založil Pravoslávno - misionárske zahraničné ruské podvorie svätého apoštola a evanjelistu Joanna Bohoslova a Pravoslávno - misionárske vydavateľstvo pri ňom.

Konštantín Petrovič Struve po úspešnom ukončení Sergejevského inštitútu v Paríži a pobyte na čerstvom vzduchu v Davose, kde prebýva jeho rodina, odchádza na pozvanie Joana (Šachovského) do Srbska. Odchádza do Mil'kovského monastiera, v ktorom bol okrem iných za monacha postrihutý aj Joan (Maximovič) - budúci vladyka svätý Joan San-Franciský čudotvorec. Monach Antonij (Senkevič) - budúci vladyka Západu - Americký,

³ Pozri КЛЕМЕНТЬЕВ, А. К. *Материалы к жизнеописанию Константина Петровича Струве (1900 -1949), в монашестве архимандрита Саввы, благочинного Типографского иноческого братства при Иова Почаевского в Ладомировой в Словакии (по письмам родным и друзьям)*. Екатеринбург 2016, s. 50.

⁴ КЛЕМЕНТЬЕВ, А. К. *Материалы к жизнеописанию Константина Петровича Струве (1900 -1949), в монашестве архимандрита Саввы, благочинного Типографского иноческого братства при Иова Почаевского в Ладомировой в Словакии (по письмам родным и друзьям)*. In *Вестник екатеринбургской духовной семинарии*, ISSN 2224-5391, 2016, č. 1/13 s.50 - 51.

ako aj najväčší srbský starec dvadsiateho storočia - archimandrita Tadej Vitovický (Štrabulovič) a mnohí iní.

V roku 1930 po 5 mesiacoch poslušničestva bol Konštantín Petrovič postrihnutý na diakona v chráme Mil'kovského monastiera v Srbsku. Ako spomína otec Sávva: „približne o tri mesiace ma otec Joan zavola za oltár a pred Božím prestolom mi povedal: „je vôľa Božia, aby ste odcestovali k otcovi Vitalijovi do Karpát“. O tri mesiace som pricestoval do Karpát do Ladomirovej. Od toho času som neprestal d'akovať Bohu, že On ma priviedol k tejto západnej vetvičke ruského národa, s ktorou som zrástol duchovne a nechcel by som sa s ňou rozlúčiť až do smrti“.⁵

V januári 1931 prichádza otec archimandrita Sávva (Struve) do Karpát a postupne pokračuje vo svojej misijnej práci ako redaktor dvojtyždenníka Pravoslavna Karpatska Rus, recenzent, korektor ako aj autor článkov. Po krátkom čase sa stal duchovníkom pre veriach v Ladomirovej, Krajnom Čiernom a vo Vagrinci.

Na jeho pleciach ležalo nielen „organizovanie dní ruskej kultúry konané každoročne v júni na počesť výročia narodenia ruského básnika Alexandra Sergejeviča Puškina, ale aj najpopulárnejší dobročinný program pre miestne chudobné deti od roku 1933 pod názvom Ruská Jolka. Program sa konal na tretí deň po Roždestve Christovom. Deti vystupovali pri stromčeku, spievali, tancovali, prednášali básne. Otec Sávva zohnal do monastiera balíčky obsahujúce knihy, krížiky, sladkosti, hračky a všeličo iné. Do monastiera pozývali aj rodičov s deťmi. Jolka sa konala v Ladomirovej, Medvedom a vo Vyšnom Orlíku. V roku 1938 bola najväčšia oslava Ruskej Jolky. Deti vystupovali v hranej scénke. Mnisi nakreslili dekorácie, ušili sa kostýmy. Rozdalo sa vyše 375 balíčkov pre deti. V tradícii divadelných scénok sa pokračovalo aj v ďalších rokoch“.⁶

„Vďaka otcovi Sávvi bol v roku 1935 v Nižnej Jedľovej postavený veľký pravoslávny kríž. Otec Sávva sa aktívne zúčastňoval pri stavbe pravoslávneho chrámu v česť svätého veľkomučeníka Dimitrija Solúnskeho v obci Medvedie. Jeho zásluhou sa vybudovala časovňa v česť svätých apoštolom rovným kňazovi Vladimírovi a Ol'ge na vojenskom cintoríne v Ladomirovej. Taktiež aj chrám - pamätník na počesť ruských a slovanských vojakov v Laborci, dnešných Medzilaborciach“.⁷ „Otec Sávva sa zúčastňoval aj misijných ciest po západnej Európe. Výsledkom jednej z ciest do Francúzska sa vďaka výnimočnému hlásateľskému daru o. Sávvu, ladomirovské Bratstvo a s ním aj celá Zahraničná Cirkev obohatila cenným prínosom... Nadšeným rozprávaním o. Sávvu o prvotnom takmer mníšskom živote národa na Karpatskej Rusi sa k Bratstvu rozhodol pripojiť aj mladý umelec z Nice Kyrill Pyžov s bratom a seriózne sa nad tým zamysleli. Rozprávania o tom, ako načúvajúc otca Sávvu «bratia Pyžovci akoby zblbli», dlho zabávali

⁵ КЛЕМЕНТЬЕВ, А. К. Материалы к хизнеописанию Константина Петровича Струве (1900 -1949), в монашестве архимандрита Саввы, благочинного Типографского иноческого братства при. Иова Почаевского в Ладомировой в Словакии (по письмам родным и друзьям). In *Вестник екатеринбургской духовной семинарии*, ISSN 2224-5391, 2016, č. 1/13 s.71 - 73.

⁶ DERCO, M. Charitatívno - duchovná činnosť otca archimandritu Savvu (Struve). In: *Klient vs. Bližny /sociálno-teologicko-psychologicko-edukatívne aspekty v sociálnej práci/ Zborník príspevkov z 9. ročníka študentskej vedeckej konferencie študentov, doktorandov, mladých vedeckých pracovníkov a odborníkov z praxe.* Mgr. Martin Kormaník (ed.). Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, Pravoslávna bohoslovecká fakulta, 2017, s. 104 - 110.

⁷ ДАНИЛЕЦ, Ю. Святогорское откровение миру. In: *Братство Преп. Иова Почаевского Джорфадвилль*. ISBN 5-88060-043-2., роç. зима 2010-2011, ч. 4 (30), s. 76.

ruských obyvateľov Azúrového pobrežia. Kyrill Pyžov sa neskôr stal známym celému pravoslávnenému svete ako archimandrita Kyprián z Jordanvillu - najtalentovanejší ikonopisec a akvarelista, tvorca vlastnej zahraničnej ikonopiseckej školy.... Poslucháči o. Sávvu zdôrazňovali, že vkusne oblečený, vysoký krásavec - jeromonach zanechával v auditóriu veľký nezabudnuteľný dojem...Jeho slová padli hlboko do duše 12 ročného grófa Borisa Bobrinského...V auguste 2015 nám vyslúžilý dekan Sväto - Sergejevského pravoslávneho bohosloveckého Inštitútu v Paríži prot. Boris Alexejevič Bobrinský napísal: «O. Sávvu som stretol v roku 1934 v ruskej kolónii pri Biarritze. Navštívil túto kolóniu a prinášal so sebou mošči svätého Pantelejmona. Povedali mu, že mladý chlapec rozmýšľa o syjaščenstve. Podaroval mi modlitebník pre veriacich, ktorý si chránim dodnes. Je tam venovanie ktoré Vám posielam. To bolo moje blahoslovenie na celú moju cirkevnú cestu slúženia Bohu». Venovanie znie: « Bohoľubivomu otroku Borisu Bobrinskému v molitvennoje blahoslovenie na cerkovnoje služenie Bohu. /„Poju Bohu mojemu, dondeže jsem“ (Ž. 103)./ S ľuboviju vo Christi jeromonach Savva z Karpatskoj Rusi. 1934 g.»⁸

Do dnešných dní sa nám zachovali živé spomienky na otca archimandritu Sávvu. Niektoré z nich sú publikované po prvý krát.

Pani Reváková z Krajného Čierneho otca Sávvu pozná z rozprávania jej otca Petra Ducára: „Mnísi z monastiera robili všetko zadarmo: krstili, sobášili, pochovávali. Peniaze za nič nebrali. Ak otcovi Sávvovi niečo dali za pohreb - vajičko, tvaroh, mlieko, nepriniesol ho do monastiera, ale dal ho tomu o kom vedel, že nemá dať čo do úst. Otec Sávvu nikdy na nikoho nezvihol hlas. Bol to veľmi pokorný človek. Keď Nikolaj Hvozda chodieval kantorovať do Krajneho Čierneho spomínal, že ešte ako malý chlapec sa ponevieraľ po chráme. Za otcom Sávvom prišli vojaci a jeho poslali z chrámu preč. Na druhý deň si ho dal zavolať, do monastiera, kľakol si pred ním a prosil o odpustenie. Vždy mal niečo pre deti, či to boli kocky cukru, alebo oriešky. Hocikedy prišiel na službu po kolená zmáčaný, zmrznutý, v zime po pás snehu, lebo išiel pešo po poľných cestách a nie po hlavnej. Potom sa išiel zohriať do hociktorého domu.“⁹

Radko Oleár spomína ako jeho prababka Anna Bojčíková chodila prať mníchom ich oblečenie. Jeho babka Anna Oleárová, rodená Bojčíková, mala ako dieťa vysokú horúčku. „Otec Sávvu sa nad ňou modlil a dieťa sa vyliečilo. Pri prechode fronty, boli obyvatelia Ladomirovej na krátky čas ukrytý v lesoch. Otec Sávvu tam bol spolu s nimi a veľmi sa obetoval, dal zo seba aj to posledné, či to bol odev, alebo jedlo.“¹⁰

Počas 2. svetovej vojny utekali obyvatelia Vagrinca do lesov. Tak urobila aj rodina Simčakových. Ich dedo Herman robil richtára obce Vagrinec. Zišli sa k nim susedia a prišiel k nim aj otec archimandrita Sávvu, ktorý ich odprevadil do lesa, časti zvanej Kyjovec. Tam prešiel okolo každého bunkra modliac sa s ikonou Božej Matky Počajevskej a odišiel späť k ladomirovčanom do časti lesa zvaného Pod dolinou, ktorí taktiež žili v

⁸ DERCO, M. Charitatívno - duchovná činnosť otca archimandritu Savvu (Struve). In: Klient vs. Bližný /sociálno-teologicko-psychologicko-edukatívne aspekty v sociálnej práci/ Zborník príspevkov z 9. ročníka študentskej vedeckej konferencie študentov, doktorandov, mladých vedeckých pracovníkov a odborníkov z praxe. Mgr. Martin Kormaník (ed.). Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, Pravoslávna bohoslovecká fakulta, 2017, s. 108.

⁹ REVÁKOVÁ, A. Audionahrávka z 02. 04. 2017.

¹⁰ OLEÁR, R. Audionahrávka z 02. 04. 2018.

bunkroch. Ostal so svojim stádom. Napriek ťažkej situácii miestnych ľudí, mal ich tak rád, že ostal a prežíval s nimi všetky útrapy vojny."¹¹

V svojom liste z roku 1931 adresovanom F. Libovi do Bazileja, opísal otec Sávva situáciu jemu zvereného karpatoruského národa v Ladomirovej a okolí.

„Národ je tu biedny materiálne a osamelý duchovno, zanedbávaný, zašliapnutý, potrebuje pastiersky súcit a otcovskú starostlivosť. Hoci Česi oslobodili karpatoruský národ od maďarského bremena, no sami mu nedajú plnú slobodu a správajú sa k nemu povýšenecky ako k nižšej rase. Do týchto čias v tomto kraji nieto vlastnej ruskej školy. V školách sa učia v slovenskom jazyku, rodnú reč oni nepočujú. Chodím učiť deti v susednej dedine ruskej gramotnosti a súčasne Božiemu Zákonu. Pravoslávnych detí je 28 od siedmich do trinástich rokov. Na výučbu dávajú len dve hodiny na týždeň. Čo robiť? Národ, možno povedať, je vo väčšine pravoslávny, no veľmi pomaly sa vracia do Pravoslávnej Cirkvi. A prečo? Niet chrámov. Staré chrámy (niektoré z nich sú postavené ešte pravoslávnymi a posvätené pravoslávnymi biskupmi), hoci by sa celá dedina vrátila k Pravoslávii, ostávajú k dispozícii uniatskému biskupovi. Taký je jestvujúci zákon. A stavať nový chrám pri takej biednosti národa, nie je v jeho silách. Napríklad 6 km od Ladomirovej je dedina Dobroslava. Obyvatelia sú dušou pravoslávni a do dnešného dňa zostávajú v únii, pretože nemajú prostriedky na postavenie nového pravoslávneho chrámu. Je tam jeden pravoslávny veriaci. Minulú nedeľu boli naši dvaja svjaščenici slúžiť Liturgiu v izbe tohto veriaceho. Celá dedina sa zišla pri domčeku, viac ako 80 ľudí ho naplnilo a všetci boli veľmi šťastní. Aj k nám chodia do chrámu ľudia z uniatských dedín, sami objednávajú služby a privádzajú svojich chorých. Uniatskí kňazi sú vo väčšine ľudia nezásadoví, hrubí, myslia len na svoj zisk, snažia sa vytĺcť všetko, čo sa len dá z obyvateľstva. V tomto zmysle je tu veľké pole práce, no nás je tu veľmi málo a máme mnoho práce vo vnútri našej Misie, lebo my žijeme svojou tlačiarenskou prácou. Sami svjaščenici (jeromonasi) počnúc riaditeľom Misie archimandritom Vitalijom vykonávajú sami všetku tlačiarenskú prácu: sadzbu, tlačenie, falcovanie a brožovanie. Žijeme si, sláva Bohu priateľsky, mierne a ticho. Pred nami stojí veľká úloha - postaviť duchovnú školu, v ktorej by deti žijúceho tu národa dostali dobré všeobecné vzdelanie i duchovnú výchovu a vychádzajúc z nej boli by vzdelanými pastiermi.“¹²

Vnímový k ľudskému utrpeniu, modlitebník, človek s obrovskou láskou k veriacim, ten kto neprestajne pracoval, na ktorom bolo obrovské množstvo povinností, takýmto človekom bol otec archimandrita Sávva (Struve). Spomeňme si na neho vo svojich modlitbách a zapamätajme si slová ktoré povedal: *„Hlboko dýchate horský vzduch, modlite*

¹¹ DERCO, M. Charitatívno - duchovná činnosť otca archimandritu Savvu (Struve). In: *Klient vs. Blížny /sociálno-teologicko-psychologicko-edukatívne aspekty v sociálnej práci/ Zborník príspevkov z 9. ročníka študentskej vedeckej konferencie študentov, doktorandov, mladých vedeckých pracovníkov a odborníkov z praxe.* Mgr. Martin Kormaník (ed.). Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, Pravoslávna bohoslovecká fakulta, 2017, s. 108.

¹² КЛЕМЕНТЬЕВ, А. К. Материалы к жизнеописанию Константина Петровича Струве (1900 -1949), в монашестве архимандрита Саввы, благочинного Типографского иноческого братства при. Иова Почаевского в Ладомировой в Словакии (по письмам родным и друзьям). In *Вестник екатеринбургской духовной семинарии*, ISSN 2224-5391, 2016, č. 1/13 s.77 -78.

*sa a v pamäti preberáte všetko, čo je potrebné urobiť počas dňa. A starostí bude mnoho, a vy sa tomu radujete, radujete sa možnosti tvoriť dobro.....,*¹³

Prepodobnyj otče Sávvo, moli Boha o nas hrišnych!

¹³ DERCO, M. Charitatívno - duchovná činnosť otca archimandritu Savvu (Struve). In: *Klient vs. Blížny /sociálno-teologicko-psychologicko-edukatívne aspekty v sociálnej práci/ Zborník príspevkov z 9. ročníka študentskej vedeckej konferencie študentov, doktorandov, mladých vedeckých pracovníkov a odborníkov z praxe*. Mgr. Martin Kormaník (ed.). Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, Pravoslávna bohoslovecká fakulta, 2017, s. 110.

Zoznam bibliografických odkazov:

ДАНИЛЕЦ, Ю. В. *Архимандрит Савва (Струве)*. In: Троицкое Наследие, Jordanville, 2010-2011, č. 4(30).

DERCO, M. Charitatívno - duchovná činnosť otca archimandritu Savvu (Struve). In: *Klient vs. Bližny /sociálno-teologicko-psychologicko-edukatívne aspekty v sociálnej práci/ Zborník príspevkov z 9. ročníka študentskej vedeckej konferencie študentov, doktorandov, mladých vedeckých pracovníkov a odborníkov z praxe*. Mgr. Martin Kormaník (ed.). Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, Pravoslávna bohoslovecká fakulta, 2017, ISBN 978-80-555-1849-7

КЛЕМЕНТЬЕВ, А. К. *Материалы к жизнеописанию Константина Петровича Струве (1900 -1949), в монашестве архимандрита Саввы, благочинного Типографского иноческого братства при Иова Почаевского в Ладомировой в Словакии (по письмам родным и друзьям)*. In: Вестник екатеринбургской духовной семинарии, Екатеринбург, 2016, č. 1/13. ISSN 2224-5391.

OLEÁR, R. Audionahrávka z 02. 04. 2018.

REVÁKOVÁ, A. Audionahrávka z 02. 04. 2017.

Hieromonk Savva (Struve)

A great prayer, with a great love for the faithful, receptive to human suffering, always ready to help. A man with many talents, tireless at work for Church of Christ, such was father Savva (Struve) His early life and later work in the monastery of st. Job of Pochaiv is captured along with the testimony of the believers in his life. All of this is contained in this short article dedicated to the great Orthodox Church Prayer.

Key words: Hieromonk Savva (Struve), Ladomirova, Orthodox church, believers, prayer.